

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

807

Vragen van het lid **Wiegman-van Meppelen Scheppink** (ChristenUnie) aan de minister van Economische Zaken over de publicatie «Consultatie over Innovatie» van de Energiekamer. (Ingezonden 5 november 2009)

1

Heeft u kennisgenomen van het document «Consultatie over Innovatie» van de Energiekamer?¹

2

Acht u het wenselijk dat de door de Energiekamer geïnitieerde consultatie met betrekking tot de toepassing en effecten van het vigerend wettelijk kader interfereert met de door u toegezegde heroverweging van het vigerend wettelijk kader? Hoe verhoudt dit initiatief van de Energiekamer zich tot het eerdere staken van onderzoek door de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), vanwege de mogelijke interferentie in de politieke afweging?²

3

Hoe waardeert u het feit dat de Energiekamer in dit consultatiedocument³ afstand neemt van uw conclusie in het Energierapport 2008 dat «verbeteringen van het huidige reguleringskader mogelijk zijn met

het oog op innovatie, kwaliteit en efficiëntie»⁴ en van de inhoud van de motie Wiegman-van Meppelen Scheppink⁵, waarin wordt gesteld dat «het huidige reguleringskader van netbeheerders neigt naar een eenzijdige nadruk op financiële efficiëntie op korte termijn» en «dat zoals uit ervaringen in het buitenland is gebleken, een dergelijke eenzijdige prikkel leidt tot druk op de innovatie-inspanningen van netbeheerders»?

4

Hoe waardeert u de suggestie van de Energiekamer dat de netbeheerders, die publiek eigendom zijn en een essentiële maatschappelijke taak vervullen, hun innovaties jegens elkaar met octrooien zouden moeten beschermen⁶ en daartoe (hoge) kosten zouden moeten maken voor het verwerven, beschermen en in licentie geven van dergelijke octrooien?

5

Acht u het gegeven de immense uitdagingen die het verduurzamen van de energievoorziening met zich meebrengt gerechtvaardigd om op basis van het oordeel dat «netbeheerders binnen het huidige reguleringskader al velerlei innovatieve projecten uitvoeren»⁷ te concluderen dat «het niet nodig is om additionele expliciete

innovatieprikkelers op te nemen in de reguleringsmethodes voor de periode vanaf 2011»? Zijn in het kader van de verduurzaming van de energievoorziening in uw optiek niet grotere innovatie-inspanningen van onder meer de netbeheerders noodzakelijk?

6

Deelt u gegeven de wettelijke taken van netbeheerders de visie van de Energiekamer dat de programma's «Wind op Zee» en «Wind op Land», die respectievelijk zijn ingesteld «omdat turbines, fundaties, netinpassingen en onderhoud op zee een ander ontwerp vragen dan op land» en «innovatieve manieren van samenwerking bij het plaatsen en herstructureren van windparken» kansen bieden voor netbeheerders? Lijken deze zich getuige de beschrijving niet meer te richten op commerciële (wind)energieproducenten dan op netbeheerders? Moet hieruit worden geconcludeerd dat Senter Novem geen innovatieprogramma's heeft die zich richten op de netbeheerders?

7

Hoe taxeert u het in het consultatiedocument niet-geagendeerde risico dat alle netbeheerders risicovolle innovatieactiviteiten in toenemende mate gaan mijden, waardoor de

verduurzaming van de energievoorziening en ontwikkelingen als Smart Grids in het gedrang komen of waardoor ten gevolge van de structuur van het reguleringskader inefficiënties blijven voortbestaan?

¹ NMa Energiekamer (2009), 16 oktober 2009: Consultatiedocument «Consultatie over Innovatie»

http://www.energiekamer.nl/nederlands/actueel/Webberichten/energiekamer_consulteert_over_innovatie_in_netbeheer.asp

² Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2903.

³ Consultatiedocument «Consultatie over Innovatie», in het bijzonder randnummers 10 en 63, blz. 6 en blz. 24.

⁴ Kamerstuk 31 510.

⁵ Kamerstuk 31 510, nr. 16.

⁶ Consultatiedocument «Consultatie over Innovatie», randnummer 29, blz. 13.

⁷ Consultatiedocument «Consultatie over Innovatie», randnummer 63, blz. 24.

Antwoord

Antwoord van minister **Van der Hoeven** (Economische Zaken) (ontvangen 27 november 2009)

1
Ja.

2
De «Consultatie over Innovatie» wordt door de Energiekamer uitgevoerd ter voorbereiding van de methodebesluiten van de volgende reguleringsperiode. De Energiekamer acht het stimuleren van de innovatiekracht van netbeheerders een belangrijk middel om bij te dragen aan zijn missie, het zo effectief mogelijk laten werken van de energiemarkten. De Energiekamer ziet het belang van tijdige innovatie om de verwachte veranderingen in netbeheer op een goede manier te kunnen faciliteren. De Energiekamer speelt hierop in door nu voor de komende periode van drie jaar belanghebbenden te consulteren. Zoals toegezegd ben ik bezig met een heroverweging van het reguleringskader. Deze heroverweging geldt de langere termijn, dat wil zeggen de periode na de volgende reguleringsperiode, dus 2014 en verder. Mocht uit de heroverweging komen dat geen verandering in het wettelijk regime nodig is, dan kunnen aanpassingen eerder van kracht worden. De in de vraag genoemde eerdere vraagstelling van de NMA had betrekking op de mogelijke voor- en

nadelen van een producententarief. In antwoord op de gestelde vragen heb ik destijds aangegeven dat deze zaak onderdeel uitmaakt van mijn onderzoek naar de werking van het reguleringskader.

3
De Energiekamer krijgt graag meer inzicht in de wijze waarop de huidige (impliciete) innovatieprikkels in de reguleringsmethodes en de mogelijkheden buiten de reguleringsmethodes zich verhouden tot de verwachte toekomstige veranderingen in netbeheer. Middels het consultatiedocument roept de Energiekamer alle belanghebbenden op hun visie te geven. Vooralsnog heeft de Energiekamer de indruk «dat het niet nodig is om additionele expliciete innovatieprikkels op te nemen in de reguleringsmethodes voor de periode vanaf 2011». De Energiekamer toetst nu met de consultatie deze indruk, juist ook omdat de Energiekamer met zijn regulering binnen de huidige kaders een optimale balans wil zoeken tussen de publieke belangen betaalbaar, betrouwbaar en schoon. In het Energierapport ben ik voor de langere termijn van een andere vooronderstelling uitgegaan, namelijk dat de nieuwe uitdagingen in het energiebeleid een grondige analyse, en wellicht verbetering van het huidige reguleringskader rechtvaardigen. De motie Wiegman-van Meppelen Scheppink heeft deze stellingname onderstreept. Op dit moment ben ik met die aangekondigde analyse bezig. Het is op dit moment te vroeg om op de resultaten daarvan vooruit te lopen.

4
De Energiekamer vraagt specifiek naar de mogelijkheden tot dekking van innovatiekosten. Als mogelijkheden noemt hij de tariefregulering (direct dan wel indirect), het genereren van patenten en octrooien en subsidiëring. In het algemeen is het verwerven van octrooien en het geven van licenties een goede manier om de kosten van innovaties terug te verdienen. Ook voor netbeheerders acht ik dit een te verkennen optie. De resultaten van de consultatie zullen uitwijzen hoe hierover in het veld wordt gedacht. Deze neem ik mee in de analyse als bedoeld in het antwoord op vraag 3.

5
Zie het antwoord op vraag 3. Voor de verduurzaming van de energievoorziening zijn innovaties nodig van alle partijen in de energievoorziening, ook van de netbeheerders. In de analyse die ik nu uitvoer is de vraag aan de orde voor welke innovaties er ruimte moet zijn, welke partijen daarvoor als eerste verantwoordelijk zijn en hoe de regulering de maatschappelijk gewenste innovatiekracht kan versterken. Het resultaat van deze analyse moet uitwijzen hoe de regulering kan worden verbeterd. Daarnaast worden innovaties in het netbeheer uitgevoerd om dit zo efficiënt mogelijk te laten zijn. De Energiekamer consulteert nu de belanghebbenden bij het netbeheer over de vraag of het huidige reguleringskader daarvoor voldoende ruimte biedt en wat er binnen het reguleringskader mogelijk is.

6
Het thema Duurzame Elektriciteitsvoorziening is onderdeel van De Innovatieagenda Energie (Kamernummer 31 530, nr. 1), in beheer bij SenterNovem. De elektrische infrastructuur (centraal zowel als decentraal) maakt daar onderdeel van uit. Het programma beoogt netwerkbeheerders te laten anticiperen op nieuwe, innovatieve ontwikkelingen aan de productie- en aan de verbruikszijde. Daarnaast beoogt het programma te komen tot experimenten met «smart grids». Een specifiek innovatieprogramma voor dit laatste is in voorbereiding. Sinds 2004 wordt in Nederland veel onderzoek gedaan naar intelligente netten. Dit in het kader van twee programma's onder beheer van SenterNovem: EOS (Energie Onderzoek Subsidie) en IOP (Innovatiegericht Onderzoek Programma Electro-magnetische Vermogenstechniek). Dit onderzoek is deels fundamenteel, maar omvat ook onderzoek naar en ontwikkeling van producten, zoals energiebeheer tussen woningen, hard- en software. De meeste onderzoekers zijn daarnaast betrokken bij Europese projecten. Hierdoor heeft Nederland internationaal een sterke kennispositie op dit gebied opgebouwd.

7

In mijn beleving zijn de netbeheerders, op grond van hun wettelijke taak maar ook vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, bereid om al datgene te doen wat in hun vermogen ligt om een betrouwbare, duurzame en betaalbare energievoorziening te garanderen. Naar mijn opvatting horen daar ook het vernieuwen van de eigen bedrijfsvoering en het faciliteren van innovaties aan de productie- of afnemerszijde van de energiemarkt bij. Of de netbeheerders in staat zijn die bereidheid tijdig in concrete acties om te zetten, is de vraag waarnaar, zoals in het antwoord op vraag 3 aangegeven, nu onderzoek wordt verricht. Mocht uit dit onderzoek blijken dat het huidige reguleringskader zulke innovaties niet genoeg stimuleert, dan zal ik voorstellen ontwikkelen voor andere prikkels dan wel aanpassing van de regulering.